

*Teresin Jauregi Mintegi*  
*Larrabetzu, Bizkaia (1924-1999)*

Aurkibidea

## Biografia

Andramari kalean jaio zen. Aita, Nikolas, Etxebarrikoa zuen eta ama, Rita, Larrabetzuko.

## Zintak

### LAR-007

- **Proiektua:** IRALeren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirresarobe, Kolesti - Bilbao, Marisol - Larrauri, Angel - Molina, Luis - Rodriguez Etxebarria, Nekane
- **Data:** 1989-10-05
- **Iraupena:** 125 min
- **Euskarria:** VHS Standard
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Aristondo, Iñaki

# Pasarteak

## 1. Kristau izaera

- **Erref:** LAR-007/001
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

### Laburpena:

Garai berrietako kontuak gogorak egiten zaizkiela diote. Kristauak izatea da beraien oinarria, maitasuna ematea. Alderdi politikoei kritika egiten diete, desberdinak izatearren muturtuta ibiltzearren. Lehenengo pertsonak direla esaten dute.

## 2. Eskolan binaka eta kantuz

- **Erref:** LAR-007/006
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:13:10. **Bukatu:** 00:16:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

### Laburpena:

Eskola zaharretan ibili ziren hasieran, eta gero, kultur etxean. Binaka esertzen ziren. Dena kantuz ikasten zuten. Bakoitzak bere mahaia garbitzen zuen. Neskak eta mutilak banatuta egoten ziren.

## 3. Eskola nazionala, Elizaldekoa eta Alaiokoa

- **Erref:** LAR-007/007
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 00:16:41. **Bukatu:** 00:20:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

### Laburpena:

Beti irakasle erdaldunak izaten zituzten. Maistra euskaldunak oso gutxi zeudela dio Mirenek. Elizaldeko eta Alaioko eskolei buruz berba egiten dute. Eskulan eta marrazki asko egiten zituzten eta erakusketa egiten zuten.

## 4. Maistra frankista baina ona

- **Erref:** LAR-007/008
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:20:47. **Bukatu:** 00:23:23
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

**Laburpena:**

Burgosko maistra bati buruzko pasarteak kontatzen ditu Mirenek. Frankoren aldekoa zela diote, baina pertsona ona.

**5. Atxilotu asko herrian**

- **Erref:** LAR-007/010
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:24:56. **Bukatu:** 00:27:05
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

**Laburpena:**

Atxilotu asko izan ziren Larrabetzun gerra garaian. Mirenek senarra preso zegoela gertaturiko pasarteak kontatzen du. Lezaman gogorragoa izan zela diote.

**6. Burdinazko gerrikoa, alferrik**

- **Erref:** LAR-007/011
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:27:05. **Bukatu:** 00:29:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

**Laburpena:**

Larrabetzu trintxeraz beteta egon zen. Gerora denak kendu zituzten. Ingeniariaren traizioa kontatzen du Mirenek. Bizkargin gudariak eusten saiatu zirela dio Mirenek, baina galera handiak izan zituztela.

**7. Bonbardaketak zelakoak ziren**

- **Erref:** LAR-007/012
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:29:16. **Bukatu:** 00:31:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

**Laburpena:**

Bonbardaketak deskribatzen dituzte: hegazkinak, kazak, hasieran egunez, gero gauez ere bai... Beldurrez egoten ziren. Umeak hartu zituzten etxean.

**8. Gerratik ihesi bonbapean**

- **Erref:** LAR-007/013
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:31:40. **Bukatu:** 00:35:11
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

**Laburpena:**

Teresa Zamudiora joan zen, etxekoekin eta beste familia batzuekin. Bonbardaketa handiak zeudenez, gau eta egun babeslekuan pasatzen zuten. Bilbora joan ziren oinez, Atxurira, familiako batengana. Barakaldon trena hartu zuten.

**9. Gerra aurreko eta ondoko dirua**

- **Erref:** LAR-007/015
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:36:37. **Bukatu:** 00:37:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerrako administrazioa
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

**Laburpena:**

Gerra aurreko eta ondorengo diruez berba egiten dute: zilarrezko txanponak, diru zaharrak, Euzkadiko dirua...

**10. Ampuerotik etxeratzeko ziurtagiriaren beharra**

- **Erref:** LAR-007/017
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:42:50. **Bukatu:** 00:44:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

**Laburpena:**

Ampuerotik (Kantabria) etxeratzeko ziurtagiria behar izan zuten. Errepublikarrak eta abertzaleak denak gorriak zirela diote.

**11. Orden publikokoak eta somatenak**

- **Erref:** LAR-007/019
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:45:45. **Bukatu:** 00:46:29
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Lanbideak » Polizia

**Laburpena:**

Gerra garaian, orden publikokoak egoten ziren herrian. Gerra aurretik somatenak izaten omen ziren.

**12. Zoriontasuna, bakoitzak berea**

- **Erref:** LAR-007/021
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:47:03. **Bukatu:** 00:50:42
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

**Laburpena:**

Zoriontsu bizi direla diote. Umeentzat bizimodu zaila dagoela diote. Ama, bizi osoan lan egin arren, zoriontsu bizi izan zela dio. Gizarteari kritika egiten dio Mirenek.

**13. "Etxekoandraka", dendatara, "piku-paloetara"...**

- **Erref:** LAR-007/022
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:50:42. **Bukatu:** 00:52:38
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

**Laburpena:**

Umetako jolasak aipatzen dituzte: etxekoandraka, dendatara, harri-lorazkoetara, piku-paloetara...

**14. Ohezerua eta koltxoi motak**

- **Erref:** LAR-007/024
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:53:30. **Bukatu:** 00:55:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

**Laburpena:**

Artoaren zurikinarekin eta artilearekin koltxoiak egiten zituzten. Ohe batzuek ohezerua izaten zuten, ohearen goialdeko estalkia. Nolakoak izaten ziren azaltzen dute.

**15. Etxeko paretak, eskailera eta komuna**

- **Erref:** LAR-007/025
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:55:21. **Bukatu:** 00:59:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

**Laburpena:**

Teresaren etxean paretak oholezkoak ziren. Eskailera zaharra zeukaten. Pasarte barregarria kontatzen du Teresak. Komuna zelakoa izaten zen kontatzen dute. Pasarte barregarriak kontatzen dituzte.

**16. Argindarra, kandelak eta karburoa**

- **Erref:** LAR-007/026
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:59:41. **Bukatu:** 01:02:06
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

**Laburpena:**

Argindarra komutatuta zeukatela dio Teresak. Mirenek berandura arte ez du ezagutu. Kandlekin edo karburoarekin lortzen zuten argia.

**17. Dinamita eta otoitzak sorginen kontra**

- **Erref:** LAR-007/027
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 01:02:06. **Bukatu:** 01:03:48
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

**Laburpena:**

Dinamita sortutakoan, sorginak desagertu zirela diote. Bidegurutzeetan, hiletetan, apaizak aita gurea erreztatzen zuen.

**18. Kuarta-denborak interpretatzeko modua**

- **Erref:** LAR-007/030
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 01:10:06. **Bukatu:** 01:11:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Natura » Meteorologia

**Laburpena:**

Kuarta-denborak zelan interpretatu azaltzen dute.

**19. Artoarekin jolasean**

- **Erref:** LAR-007/032
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 01:13:41. **Bukatu:** 01:15:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

**Laburpena:**

Arto asko ereiten zuten eta haiek zuritutakoan, jolas egiten zuten. Jolasak azaltzen dituzte.

**20. Gari-jotea, jai eguna**

- **Erref:** LAR-007/033
- **Iraupena:** 0:04:16. **Hasi:** 01:15:45. **Bukatu:** 01:20:01
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

**Laburpena:**

Artoa eta garia etxe guztietan izaten zen. Gari-joteko eguna jai eguna izaten zen; zelakoa izaten zen eguna eta zelako lanak egiten zituzten kontatzen dute.

**21. Soroko lanei buruzko ipuinak**

- **Erref:** LAR-007/034
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 01:20:01. **Bukatu:** 01:21:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

**Laburpena:**

Istori bat kontatzen du Mirenek, soroetan lanean ibiltzen zirenekoa. Teresak beste bat kontatzen du.

**22. Igandeetako plana**

- **Erref:** LAR-007/037
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 01:24:35. **Bukatu:** 01:25:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

**Laburpena:**

Igandeetan meza, errosarioa eta horrelakoak izaten zituzten. Mariaren alabak kongregaziokoak hilean behin batzen ziren. Kartetan ere egiten zuten. Erromeria berandu hasten zela diote.

**23. Herriko ospakizunak**

- **Erref:** LAR-007/038
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 01:25:46. **Bukatu:** 01:28:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Dantza

**Laburpena:**

San Isidroetan eta San Roketan jai politak izaten ziren. Andramari jaietan aurrekua dantzatzen zuten. Bilbora joaten ziren urtean behin barraketara.

**24. Garizuman erromeriarik eta ezkontzarik ez**

- **Erref:** LAR-007/040
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 01:29:41. **Bukatu:** 01:31:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Garizuma eta Errauts Eguna

**Laburpena:**

Bizimodu alaia izan zutela diote. Garizuman ez zen erromeriarik eta ezkontzarik izaten. Mutilek barkilloak erosten zizkieten.

**25. Norbait hiltzen zenean**

- **Erref:** LAR-007/041
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 01:31:16. **Bukatu:** 01:32:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

**Laburpena:**

Norbait hiltzen zenean zer egiten zen azaltzen dute: hil aurretik kanpaia jotzen zuten, apaizak txilina jotzen zuen kolean, jendea kandlekin joaten zen, letainak errezatzen ziren...

**26. Ezkongabeen hiletak eta maila ezberdinetakoak**

- **Erref:** LAR-007/043
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 01:32:51. **Bukatu:** 01:36:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

**Laburpena:**

Ezkongabeen hileta zelakoa izaten zen kontatzen dute. Familiaren aurrean gurutzea ipintzen zuten eta muin ematen zitzaion. Maila desberdinetako hiletak izaten ziren. Goizez izaten ziren gehienetan. Gorpua elizpean egoten zen.

**27. Lotarako koplak**

- **Erref:** LAR-007/045
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 01:36:55. **Bukatu:** 01:37:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

**Laburpena:**

"Turruku truku truku, ez niri ukutu, ama kamaran dau te sentiduko gaitu. Amoretxo bi dodaz, izen batekoak, bategaz nauanian bestiak zeloak. Txikitxu polit hori, zer dozu negarrez, aitek tabernarako dirurik emon ez. Ababatxue lo ta lo, zuk orain eta nik gero, zeuk gura dozun orduren baten, biok egingo dogu lo".

## 28. "Goirengo kamarara" kopla

- **Erref:** LAR-007/047
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 01:38:37. **Bukatu:** 01:39:33
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

### Laburpena:

"Goirengo kamarara bidia labana, galdaran sartu jaku neska barrabana". Kopla abesten dute.

## 29. "Dringilin drangoa" kopla

- **Erref:** LAR-007/049
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 01:40:32. **Bukatu:** 01:41:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

### Laburpena:

"Dringilin drangoa ta ez naz ni zoroa, santa Katalinako dendari kojoa". Kopla abesten dute.

## 30. Besoetan lokartu

- **Erref:** LAR-007/051
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 01:41:49. **Bukatu:** 01:42:24
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi

### Laburpena:

Lehen besoetan lokartzen ziren umeak eta gero lagatzen ziren sehaskan.

## 31. Txerrien izenak eta haien arteko aldeak

- **Erref:** LAR-007/056
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 01:47:56. **Bukatu:** 01:49:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Euskara » Lexikoa

### Laburpena:

Txerri arrari ordotsa esaten diote eta emeari, "arkelia". Umeetarako erabiltzen den txerri arrari, "apoa". Hiltzerakoan dagoen aldea eta zailtasunak azaltzen dituzte.

### 32. Berbak transmititzea

- **Erref:** LAR-007/057
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 01:49:45. **Bukatu:** 01:52:57
- **Multimedia:** audioa online entzungai

#### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa

#### Laburpena:

Berbak transmititzearen garrantziaz berba egiten dute. Berbak esaten dituzte.

### 33. Erdara aldrebesean

- **Erref:** LAR-007/058
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 01:52:57. **Bukatu:** 01:55:01
- **Multimedia:** audioa online entzungai

#### Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

#### Laburpena:

Erdaraz justuan egiten dutela diote. Teresak pasarte bat kontaktzen du, gerra garaikoa. Mirenek ere beste pasarte batzuk kontaktzen ditu.

### 34. Gurdiarekin jolasean

- **Erref:** LAR-007/060
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 01:57:00. **Bukatu:** 01:57:25
- **Multimedia:** audioa online entzungai

#### Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

#### Laburpena:

Gurdiarekin egiten den jolasa azaltzen dute.

### 35. "Hor zor, hemen zor" zotz egiteko kanta

- **Erref:** LAR-007/062
- **Iraupena:** 0:00:15. **Hasi:** 01:57:45. **Bukatu:** 01:58:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

#### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

#### Laburpena:

"Hor zor, hemen zor, giltze galdu jat, giltze topetan nabilela kaderea soldu jat, txakurtxu zurie, esaizu egie, hor edo hemen bolatxu zurie!". Zotz egiteko erabiltzen da.

### 36. "Una-dona katona" zotz egiteko kanta

- **Erref:** LAR-007/063
- **Iraupena:** 0:00:09. **Hasi:** 01:58:00. **Bukatu:** 01:58:09
- **Multimedia:** audioa online entzungai

#### **Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Ume katak

#### **Laburpena:**

"Una-dona katona, sutondoan amona, lepotik behera kutuna, kanpora neska tuntuna". Zotz egiteko erabiltzen da.

**Ahotsak.eus**-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.  
*2026-09-04*

**CC-by-sa | Ahotsak.eus**  
Badihardugu Euskara Elkartea  
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar  
943121775 - ahotsak@ahotsak.com